

Referat af Årsmøde i foreningen

Endelave Natur og Miljø / Endelave Hav- og Dambrug - Nej Tak

19. maj 2018 på Endelave Fiske- og Røghus, Kongevejen 65, Endelave

1. Valg af dirigent. Lars Møller blev valg

2. Endelave havbrug – fortid, nutid og fremtid. Anders Grosen gennemgik historikken omkring de forskellige forsøg på at få etableret havbrug syd for øen og foreningens succesfulde klagesager, hvor vi fik medhold og Miljøstyrelsens seneste slingrekurs med godkendelse og tilbagetrækning af godkendelse.

3. De 5 havbrug i As Vig og Horsens Fjord. Anders Grosen redegjorde ligeledes for status for de 5 havbrug i Horsens Fjord/As Vig. Her har foreningen også en klagesag over Hedensted Kommunes godkendelse af Hundshage Havbrug liggende i klagenævnet. Klagen er fra 2015 og en afgørelse har trukket i langdrag formentlig pga. tvangsflytningen af klagenævnet til Viborg.

4. Lov L111 om 8 store nye havbrug i Kattegat. Leif Richter gennemgik forløbet omkring folketingets vedtagelse af den nye havbrugslov L111 og L 169, der skaber grundlag for 8 store nye havbrug i Kattegat med tilhørende øget kvælstofudledning på 800 tons samt 43 tons kvælstof til de eksisterende havbrug. Forløbet har været yderst turbulent, og Miljøstyrelsen har efter lovvedtagelserne meget svært ved at formulere bekendtgørelserne, der skal definere, hvordan loven skal udmøntes i praksis. Her et år efter vedtagelse af L 111 foreligger endnu ikke en bekendtgørelse. EU er gjort opmærksom på sagen og afventer også bekendtgørelsen, før de kan handle på de åbenlyse direktivovertrædelser.

5. Samarbejdet med havbrugsgrupper i Snaptun og på Djursland. Anders redegjorde for sit/foreningens samarbejde med BLAK Havbrugsprotestforeningen på Djursland, i hvis havområder hovedparten af de nye havbrug regeringen har besluttet skal ligge. Der orienteredes også om, at EHDNT gerne ville deltage i en ny sammenslutning af foreninger kaldet "Nej til Havbrug" (www.nejtilhavbrug.dk) som lige er startet af Djurslandsgruppens formand Nina Bjarup Vetter. Årsmødet støttede dette. Pt. deltager 5 foreninger.

6. Debat om foreningens virke. Som oplæg til vedtægtsændringerne drøftede bestyrelsen og deltagerne i årsmødet foreningens navn og virke samt baggrunden for vedtægtsændringerne. Årsmødet støttede vedtægtsændringerne og foreslog, at hovednavnet skulle være Endelave Natur og Miljø fulgt af Endelave Hav- og Dambrug Nej-Tak. I forbindelse med havbrugsklagesager skulle navnet Endelave Hav- og Dambrug Nej-Tak naturligvis stadig være bærende, da vi er landskendte på dette. Til mere neutrale sager fx naturprojekter på Endelave eller projektansøgninger vil det være naturligt at bruge navnet Endelave Natur og Miljø.

7. Revision af vedtægter for foreningen, herunder foreningens navn. Årsmødet støttede vedtægtsændringerne

8. Eventuelt. Intet at bemærke

/Referent Danna Borg

BILAG 1: Aktiviteter i Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak, 2014-2018

Havbrug rundt om Endelave

Endelave Havbrug

17. jan. 2012: Ansøgning til MST om miljøgodkendelse af Endelave Havbrug.
8. maj 2014: MST (Miljøstyrelsen) giver miljøgodkendelse af Endelave Havbrug.
18. sept. 2014: EHDNT klager til NMKN (Natur- og Miljøklagenævnet) over miljøgodkendelse af Endelave Havbrug.
23. dec. 2014: NMKN underkender MSTs miljøgodkendelse af Endelave Havbrug.
27. juni 2016: Ansøgning fra Orbicon på vegne af Hjarnø Havbrug A/S om miljøgodkendelse af flytning af Hundshage Havbrug til syd for Endelave til stedet for det nedlagte Endelave Havbrug
9. jan. 2017: MST giver miljøgodkendelse af udflytning af Hundshage Havbrug til syd for Endelave
31. jan. 2017: EHDNT klager til Miljø- og Fødevarerklagenævnet (MFKN) over denne miljøgodkendelse.
22. feb. 2017: MST udsender en ny udgave af miljøgodkendelse af udflytning af Hundshage Havbrug.
27. feb. 2017: EHDNT klager til MFKN (Miljø- og Fødevarerklagenævnet) over den nye miljøgodkendelse.
28. marts 2017: MST trækker sagen tilbage fra MFKN og vil udarbejde en fornyet godkendelse indenfor en måned. Det er endnu ikke sket maj 2018.

Hundshage Havbrug

19. okt. 1992: Vejle Amt giver tilladelse til fortsat drift af Hundshage Havbrug til 31. dec. 1997.
30. dec. 1997: Vejle Amt giver tilladelse til fortsat drift af Hundshage Havbrug til 31. dec. 2004.
2. feb. 1998: Vejle Amt tillader overflytning af ½ af Alrø Sund Havbrug til Hundshage Havbrug, men tilladelsen udnyttedes ikke rettidigt.
1. jan. 2007: Amterne nedlægges, og tilsynet med havbrug indtil 1 sømil fra land overgår til kommunerne.
2. feb. 2011: Hedensted Kommune giver miljøgodkendelse af udvidelse af Hundshage Havbrug
9. marts 2011: Danmarks Sportsfiskerforbund klagede til NMKN Hedensted Kommunes miljøgodkendelse
20. dec. 2012: NMKN underkender Hedensted Kommunes miljøgodkendelse til Hundshage Havbrug
12. maj 2015: Hedensted Kommune giver igen miljøgodkendelse til udvidelse af Hundshage Havbrug
8. juni 2015: EHDNT klager til NMKN over Hedensted kommunes miljøgodkendelse af Hundshage havbrug
1. feb. 2017: Alle klagenævn nyordnes og samles i Klagenævnenes Hus i Viborg
- Maj 2018: Stadig ingen afgørelse i klagesagen ved NMKN om Hedensted Kommunes miljøgodkendelse.

Asvig Havbrug

19. okt. 1992: Vejle Amt giver tilladelse til fortsat drift af Asvig Havbrug til 31. dec. 1997.
30. dec. 1997: Vejle Amt giver tilladelse til flytning og fortsat drift af Asvig Havbrug til 31. dec. 2004.
1. jan. 2007: Amterne nedlægges, og tilsynet med havbrug indtil 1 sømil fra land overgår til kommunerne.
2. feb. 2011: Hedensted Kommunes giver miljøtilladelse til udvidelse af Asvig Havbrug.
9. marts 2011: Danmarks Naturfredningsforening klager til NMKN over miljøtilladelse til Asvig Havbrug.
20. dec. 2012: NMKN underkender Hedensted Kommunes miljøgodkendelse til Asvig Havbrug
- Maj 2018: Asvig Havbrugs miljøgodkendelse udløb 31. dec. 2004, og en fornyelse er ikke på vej.

Hjarnø Havbrug

19. okt. 1992: Vejle Amt giver tilladelse til fortsat drift af Hjarnø Havbrug til 31. dec. 1997.
30. dec. 1997: Vejle Amt giver tilladelse til flytning og fortsat drift af Hjarnø Havbrug til 31. dec. 2004.
2. feb. 1998: Vejle Amt tillader overflytning af ½ af Alrø Sund Havbrug til Hjarnø Havbrug, og tilladelsen udnyttes rettidigt.
- Maj 2018: Hjarnø Havbrugs miljøgodkendelse udløb 31. dec. 2004, og en fornyelse er ikke på vej.

Borre Knob I

19. okt. 1992: Vejle Amt giver tilladelse til fortsat drift af havbruget Borre I til 31. dec. 1997.
2. jan. 1998: Vejle Amt giver tilladelse til fortsat drift af havbruget Borre I til 31. dec. 2004.
- Maj 2018: Havbruget Borre Knob I's miljøgodkendelse udløb 31. dec. 2004, og en fornyelse er ikke på vej.

Borre Knob II

19. okt. 1992: Vejle Amt giver tilladelse til fortsat drift af havbruget Borre II til 31. dec. 1997.
2. jan. 1998: Vejle Amt giver tilladelse til fortsat drift af havbruget Borre II til 31. dec. 2004.
- Maj 2018: Havbruget Borre Knob II's miljøgodkendelse udløb 31. dec. 2004, og en fornyelse er ikke på vej.

Bolsaksen Havbrug

10. feb. 2015: Ansøgning fra Orbicon for Hjarnø Havbrug A/S om miljøgodkendelse af Bolsaksen Havbrug.
2. marts 2015: EHDNT's Høringssvar om etablering af Bolsaksen Havbrug forsøgsbrug
10. april 2015: EHDNT kommentarer til MST vedr. justeret ansøgning om havbrug ved Bolsaksen
3. sept. 2015: MST giver miljøgodkendelse til etablering et havbrug ved Bolsaksen
28. sept. 2015: EHDNT's input/udkast til Samsø DN's klage over Bolsaksen Havbrugs miljøgodkendelse
29. juni 2016: NMKN underkender miljøtilladelsen til Bolsaksen Havbrug.

Andre aktiviteter for EHDNT

Bæredygtig udvikling af akvakultursektoren

MST m.fl. udsendte 20. 2. 2014 "Udkast til strategi for bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i Danmark 2014-2020", og EHDNT indsendte et gennemarbejdet høringssvar 23. 3. 2014, der påviste, at det af en flere grunde ikke er muligt at skabe en bæredygtig udvikling af havbrug i Danmark, og at øget produktion i havbrug vil stride mod vore forpligtelser overfor EU's miljøpolitik. Drømmen om den forureningsfri produktion i havet er fortsat i L111, der vil tillade etablering af 8 store havbrug i Kattegat.

Et hav i balance

EHDNT sendte sammen med Horsens Kommune og Havbrugsgruppen 08. 04. 2015 en ansøgning til Velux-fonden støtte til projektet "Et hav i balance" efter en udbudsrunde fra fonden. Målet var en større permanent udstilling i Præstegårdsladen om samspillet mellem Endelave og det omgivende hav, og forsøg med retablering af ålegræsskove i områder vest og nord for øen til gavn for fisk og fiskeri – i samarbejde med et kyndigt firma. Trods et omfattende forarbejde og samarbejde fik vi 01. 06. 2015 afslag på ansøgningen. Der har siden ikke været planer om at genoptage større eller mindre dele af dette projekt.

Djursland

Offentligt stort møde i Ebeltoft 30. nov. 2016 om havbrug øst for Djursland, hvor AG deltog som oplægsholder. Anledningen var, at de to havbrugsfirmaer i Snaptun ønskede at sikre sig plads til i alt tre store havbrug øst for Djursland på et tidspunkt, hvor der tilsyneladende var stemning i det blå flertal i Folketinget for at tillade flere store

havbrug i Kattegat. Ansøgningerne om disse havbrug skabte stor opstandelse på Djursland, og det blev understøttet ved fremsættelsen af lovforslag L111.

EHDNT indgår herefter aktivt i kontaktgruppe mod havbrug med base på Djursland.

Fokusområde for dette samarbejde er:

1. kampen mod L111 om 8 store nye havbrug i Kattegat og
2. indsats for underskriftsindsamling til at sikre en folketingsdebat om havbrug i Danmark.

L111

L111 - Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Kompenserende marine virkemidler ved etablering eller udvidelse af havbrug) blev fremsat 15. dec. 2016. Formålet med lovforslaget var at skabe grundlag for 8 store nye havbrug i Kattegat. EHDNT sendte en række notater til Miljøudvalget, der belyste problemerne ved lovforslaget og havde et positivt samarbejde med flere miljøordførere. Sagen skabte langt mere politisk røre end forventet, og der var bl.a. holdt to åbne høringer i Folketingets Miljøudvalg. Forslaget blev vedtaget 1. juni 2017. For stemte 81 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 22 (EL, ALT, RV og SF). Regeringen, DF og S indgik en stemmeaftale i Miljøudvalg, der opstiller betingelse for L111 om bl.a. 115 % opsamling af udledninger af næringsstoffer fra nye havbrug.

Natura2000

MST ønsker at reducere Natura2000 område nr. 56, der omfatter Endelave, med godt halvdelen af øens areal, nemlig hele det dyrkede areal. Endelave ligger indenfor det samme naturbeskyttelsesområde som Hjarnø og Alrø, men på Hjarnø og Alrø er der ingen planer om reduktion af beskyttelsesområdet. Det udtagne område danner et hul i naturbeskyttelsesområdet med 2,2 km til den nærmeste ydre grænse for beskyttelsesområdet – i strid med kriterierne. Vigtigst er dog, at forslaget er i strid med udpegningsgrundlaget for naturbeskyttelsen, nemlig fuglelivet på øen. Derfor har EHDNT 11. dec. 2017 klaget til MST over forslaget, og denne klage indgår i EU's behandling af forslaget, da Natura2000 nr. 56 er et naturbeskyttelsesområde under tilsyn af EU.

Læserbreve

2014-2017 adskillige læserbreve og to kronikker bragt i Politiken, Jyllands-Posten, Horsens Folkeblad og Vejle Amts Folkeblad om forurening fra havbrug og manglende regulering og tilsyn med havbrug.

Endelave 18.3.2018